

Samen werken aan toekomst- bestendige ouderenzorg

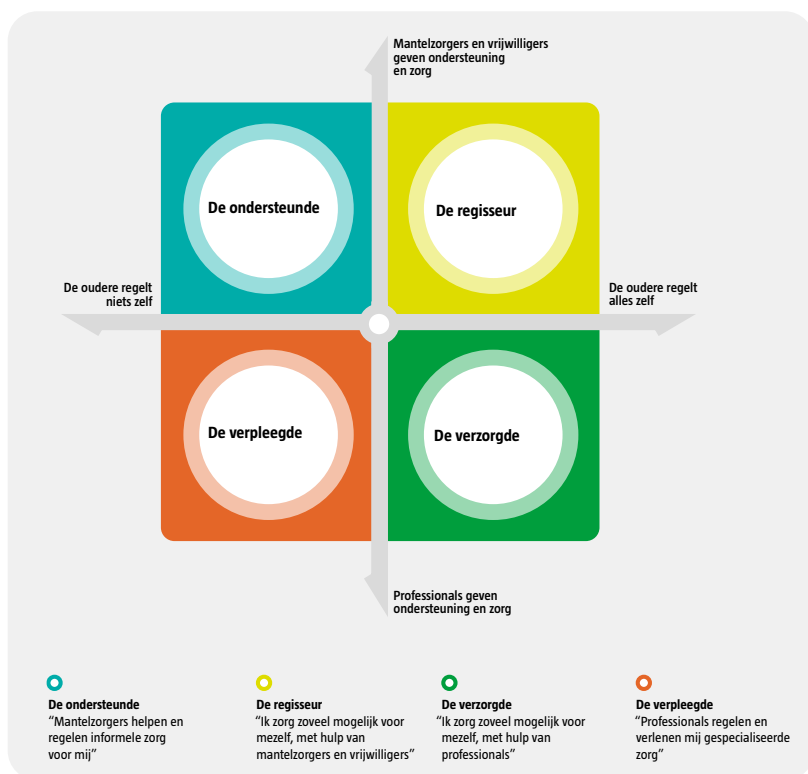

We staan aan de vooravond van een revolutie waarbij (toekomstige generaties) ouderen en hun netwerk verwachten dat wij, zodra zij het nodig hebben, de zorg echt om hen heen gaan organiseren. Kwalitatief goed, transparant en toegankelijk. Onze oproep aan iedereen: laten we nu samen starten met het vernieuwen van de gezondheids- en zorgketens!

Domeinoverstijgende zorg, naadloze cliëntreizen, met de ouderen centraal. Als Coöperatie VGZ geloven we dat we op die manier ouderen helpen aan verrassend gemakkelijke oplossingen. Natuurlijk gebaseerd op de principes van Zinnige Zorg.

Iedereen wordt anders oud

We willen allemaal gelukkig en gezond oud worden. Er zullen ouderen zijn die altijd zelfstandig blijven wonen, ouderen die zichzelf redden met een klein beetje (formele of informele) ondersteuning, maar ook ouderen die behoefte hebben aan intensieve zorg. In het recent verschenen rapport 'Toekomstbeelden Ouderenzorg' beschrijven we 4 toekomstbeelden die naast elkaar zullen bestaan. We zien het als onze gezamenlijke uitdaging om in iedere situatie, lange termijn toegankelijke, oplossingen te bieden. We nemen het standpunt in dat het binnen de ouderenzorg gaat om leven met zoveel mogelijk levensjaren in positieve gezondheid.

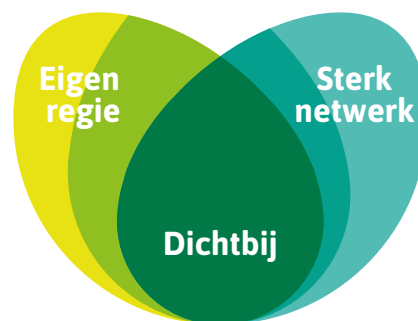

Onze uitgangspunten

Hoe de wereld van de oudere er ook uitziet. In iedere situatie moet ons uitgangspunt zijn hen ondersteuning of zorg te bieden waarbij de behoefte van de ouderen centraal staan. Het streven is maximale autonomie binnen ieder toekomstbeeld. Dat draagt bij aan welzijn en gezondheid maar ook aan goede, toegankelijke en betaalbare ouderenzorg. We zijn er ons van bewust dat er altijd hulpbehoevende ouderen zullen zijn. Ook voor hen moeten we werken aan passende oplossingen. De focus zal liggen op het ontwikkelen van nieuw aanbod en het verkennen van nog meer digitale en technologische mogelijkheden. We geloven in de principes 'Eigen Regie', 'Dichtbij' en 'Sterk Network'.

1. Eigen regie van kwetsbare ouderen staat centraal
2. Zorg en ondersteuning organiseren we zo dichtbij mogelijk
3. Een sterk netwerk is nodig en maakt dit mogelijk

We willen
allemaal
gelukkig en
gezond oud
worden

1

Eigen regie van kwetsbare ouderen staat centraal

Ouderen hechten waarde aan zo lang mogelijk zelfstandig zijn. Uitgangspunt is dat, waar ouderen dingen zelf kunnen, zij het ook zelf doen. Deze zelfredzaamheid vergroot de eigenwaarde van de ouderen en geeft meer levensvreugde. We zien dat ondersteuning op het gebied van welzijn vaak direct bijdraagt aan meer zelfstandigheid van ouderen. Daarom gaat welzijn altijd voor zorg. Zo worden ouderen minder snel afhankelijk van zorgverleners. De rol van de zorgprofessional zal in de toekomst veranderen en steeds meer gericht zijn op het ondersteunen van deze zelfstandigheid. Zo zorgen we dat we de beschikbare zorgprofessionals inzetten waar ze het hardst nodig zijn.

Van ons vraagt deze manier van denken een inrichting van de welzijn- en zorgketens om de ouderen heen. De verschillende fases waarin ouderen ondersteuning of zorg nodig hebben moeten naadloos op elkaar aansluiten. Ondersteuning kan bestaan uit domotica, digitale ondersteuning, ondersteuning door het eigen informele netwerk of een professioneel netwerk. Ouderen en hun naasten moeten eenvoudig de weg kunnen vinden naar de voor hen best passende oplossingen. We kijken goed naar regionale of zelfs lokale ontwikkelingen en sluiten onze inkoop daarop aan.

Eigen regie vraagt van (toekomstige) ouderen bewuste gezondheidskeuzes. In onze rol stimuleren we ouderen actief te werken aan hun eigen gezondheid (preventie), maar ook om bewust na te denken over hun wensen wanneer hun gezondheid achteruit gaat.

Zelfstandige ouderen

Reablement:

Reablement is een concept uit Denemarken. De gedachte erachter is dat we ouderen preventief helpen (weer) beter voor zichzelf te (gaan) zorgen. Samen met ouderen wordt gekeken wat zij nodig hebben om zo zelfstandig mogelijk te blijven zodat we informele hulp en/of formele zorg zoveel mogelijk voor te zijn. In de regio Midden-Brabant startten de aanbieders een campagne om ouderen en hun netwerk bewust te maken van de eigen rol en verantwoordelijkheid om zo lang mogelijk voor zichzelf te blijven zorgen. Dat betekent tijdig keuzes maken rond wonen, welzijn en leefstijl. Vooruitzien en zaken regelen.

Kennisloket thuis in Blijvende Zorg:

Coöperatie VGZ helpt kwetsbare ouderen bij het regelen en organiseren van de benodigde zorg. Hiervoor kennen we als VGZ het Kennisloket Thuis in Blijvende Zorg opgericht. Dat adviseert ouderen (ongeacht indicatie) over de mogelijkheden in de ouderenzorg, zodat ze een weloverwogen keuze maken. We werken samen met gemeentes én benaderen mensen via onder andere de huisarts en wijkverpleegkundigen.

Proteion:

Mensen die niet meer thuis kunnen wonen, verblijven liever in een kleinschalige voorziening dichtbij huis dan in een grootschalige voorziening. Lokale zorgondernemers zetten, met hulp van Proteion, kleinschalige, huiselijke voorzieningen op binnen zorg in natura. Ze zijn voor iedereen toegankelijk en bevinden zich vaak in kleine kernen, dicht bij het sociale netwerk. De kennis en expertise van Proteion worden optimaal ingezet voor het realiseren van deze initiatieven. Zo ontstaat het beste van twee werelden: kleinschalige voorzieningen dichtbij huis met een stabiele bedrijfsvoering, die voldoen aan kwaliteitseisen. Bovendien zijn de zorgkosten lager.

Leefplezierplan:

Wat gebeurt er als je het leefplezier van bewoners als vertrekpunt neemt in de ouderenzorg? En hoe zorg je ervoor dat persoonlijke ervaringen een plek krijgen in de verantwoording van kwaliteit? Deze vragen stonden centraal in het project 'Leefplezierplan voor de zorg', waarin van 2017 tot 2019 bij 11 zorgorganisaties (waarvan 5 in de regio's van Zorgkantoren VGZ) op teamniveau is geëxperimenteerd. Het bleek een succes. Daarom werken we in 2021 aan het vervolg: 'Leefplezierplan op locatie', een experiment om op locatieniveau op deze manier te werken en met de betrokken partijen te komen tot een werkbaar verantwoording van kwaliteit waarbij leefplezier centraal staat.

2 Zorg en ondersteuning organiseren we zo dichtbij mogelijk

Waar ouderen ook wonen, hun woonomgeving is hun thuis. Onze welzijns- en zorgoplossingen moeten erop gericht zijn de ouderen, binnen alle vier de toekomstbeelden, zoveel mogelijk welzijn te laten ervaren. Ouderen vragen ons ondersteuning en zorg zo te organiseren dat het eigenaarschap bij de ouderen zelf ligt. We staan samen voor de uitdaging om nieuwe woonvormen te ontwikkelen. Maar zullen ook moeten werken aan een inrichting van de verpleegzorg waarbij we ons realiseren dat de oudere, in zijn of haar thuis, centraal staat. Nieuwe technologie en digitalisering helpt ons de zorg zo 'dichtbij mogelijk' te organiseren. Dit kan door langer thuis wonen mogelijk te maken. Wat ons betreft vraagt echter de verpleeghuiszorg ook een andere blik. We vragen nu de ouderen zich aan te passen aan het systeem, maar we moeten het systeem aan gaan passen op de behoefte van de ouderen.

3 Een sterk netwerk is nodig en maakt dit mogelijk

Ondersteuning mantelzorgers:

VGZ ondersteunt mantelzorgers door het vergoeden van een mantelzorgmakelaar en het inkopen van vervangende mantelzorg en deeltijdverblijf in het verpleeghuis, logeren en respijtzorg. Maar ook door initiatieven op het gebied van logeerszorg zoals WarmThuis. Bij WarmThuis kunnen dementerende mensen af en toe logeren. Mantelzorgers kunnen de zorg hierdoor ongeveer 9 maanden langer volhouden, waardoor cliënten langer in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen wonen.

De beschikbaarheid van zorgprofessionals vormt één van de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst van de ouderenzorg. Een sterk informeel netwerk is voor toekomstige generaties ouderen onmisbaar. We streven naar zelfstandigheid, waar ondersteuning of zorg nodig is zullen het informele netwerk en het formele netwerk steeds meer aanvullend aan elkaar samen op gaan trekken.

Het goede gesprek tussen ouderen, hun informele netwerk en (potentiele) zorgverleners is van groot belang. Waar nodig faciliteren we dit gesprek. Daarnaast werken we samen aan oplossingen om mantelzorg, welzijn en zorg zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. Standaardisatie van gegevensuitwisseling en het veilig kunnen delen van data zijn wat ons betreft randvoorwaardelijk.

Social Trial 's-Hertogenbosch:

Een multidisciplinair team met zorg- en welzijnsprofessionals aangevuld met mensen zonder zorg- en welzijnsachtergrond vormt samen het Sociale Benadering Team. Zij leren om de mens te zien en niet de aandoening en het zorgprobleem. Dit is een nieuwe zienswijze, een nieuwe mindset. Een verbreding van focus met aandacht en ondersteuning. De ouderen wonen gemiddeld vier maanden langer in hun vertrouwde omgeving wat hun welzijn verhoogt.

Waar zetten wij op in?

Als VGZ willen we samen met anderen richting geven aan goede ouderenzorg nu en in de toekomst. We zoeken verbinding. Niet alleen tussen zorgsoorten zoals de thuiszorg en het ziekenhuis, maar ook over de domeinen heen. We werken samen met gemeentes en aanbieders maar ook met experts uit het veld en bijvoorbeeld ouderenorganisaties. De kansen die digitalisering ons biedt hebben we nodig om ouderenzorg echt toekomstbestendig te maken. Zeker voor toekomstige generaties ouderen die al gewend zijn aan de digitale wereld.

Samen zetten we in op vier aandachtspunten:

1 De Ouderen en naasten vinden eenvoudig hun weg in de welzijn- en zorgnetwerken.

Wij geloven in het eenvoudig toegankelijk maken van advies en bemiddeling. De dienstverlening van ons Kennisloket Thuis in Blijvende Zorg zullen we steeds verder uitbreiden. Daarbij vinden we tijdige bewustwording van ouderen een belangrijk uitgangspunt. Hoe kijken zij aan tegen de zorg die zij in de toekomst mogelijk nodig gaan hebben? Samen met zorgprofessionals en partners willen we kijken hoe we toekomstige generaties ouderen kunnen helpen om 'goed voorbereid te zijn op een oude dag'. We adviseren hierbij door de gehele cliëntreis.

We merken nu te vaak dat ouderen niet kiezen voor de juiste ondersteuning of zorg maar zich laten belemmeren door de financiële verschillen tussen de systemen.

- a. Zorg dat ouderen kiezen voor de best passende oplossing - Elimineer het verschil in eigen bijdragen tussen de verschillende systemen, waardoor perverse prikkels worden weggenomen

2 Het versnellen van Zinnige Zorg zodat we de druk op de zorgprofessionals verminderen.

Onze inzet op zinnige zorg initiatieven die bijdragen aan betere zorg tegen lagere kosten blijft. De samenleving digitaliseert steeds verder, de oudere van de toekomst is gewend aan dagelijkse omgang met technologie en regelt zijn zaken digitaal. Focus bij innovatie ligt op de ontwikkeling van arbeidsbesparende initiatieven, waarbij we binnen de ouderenzorg ons richten op het helpen van meer ouderen voor dezelfde kosten.

Binnen de Langdurige Zorg lopen we tegen barrières aan bij het stimuleren van innovatie. Als VGZ willen we zorgaanbieders betalen wat zij nodig hebben om goede zorg te leveren. Bovendien willen we innovatieve aanbieders belonen en daarmee innovatie stimuleren. Meer mogelijkheden om gedifferentieerd in te kopen in de Langdurige Zorg helpt ons onze rol op een betere manier in te kunnen vullen.

- b. Geef zorgkantoren de mogelijkheid om met financiële prikkels te sturen op de benodigde verandering. De financiering in de Wlz op basis van persoonsvolgende bekostiging belemmert sturen op Zinnige Zorg en maakt investeringen in innovaties complex. Voor een landelijke implementatie, opschaling en doorontwikkeling van innovaties en arbeidsbesparende technologie in de langdurige zorg zijn domeinoverstijgende financiering, gedifferentieerde tarieven en mogelijkheid tot lumpsumfinanciering noodzakelijk.

3 Door met aanbieders, gemeentes en woningcorporaties samen te werken stimuleren we het ontstaan van nieuwe woonzorgvormen die aansluiten bij de zorgbehoeftes van toekomstige generaties.

Wonen vormt één van de belangrijkste uitdagingen voor de toekomst. Met simpelweg bouwen van meer verpleeghuiscapaciteit voldoen we niet aan de behoefte en vraag van de toekomst. Er zal een grotere diversiteit aan woonzorgvormen moeten ontstaan zodat we binnen alle toekomstbeelden de zorg op een goede manier in kunnen vullen.

Binnen de langdurige zorg kopen we op dit moment wonen en zorg gezamenlijk in. Dit staat wat ons betreft echte innovatie op het gebied van woonvormen in de weg. Wij zien het daarom als noodzakelijk dat:

- c. Scheiden wonen en zorg - dit geeft de ouderenzorg ruimte voor vernieuwing én flexibiliteit van woon- en zorgconcepten die hard nodig is om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen

4 Uitgangspunt bij de inrichting van de zorg is altijd de wens van de ouderen.

Binnen alle toekomstbeelden is het onze verantwoordelijkheid zorg in te kopen waarbij de wens van ouderen centraal staat. Uitgangspunt is dat welzijn altijd voor zorg gaat en we de ouderen moeten bieden waar zij behoefte aan hebben. Dat draagt niet alleen bij aan passende maar ook aan beschikbare zorg. Daarnaast zien we een revolutie binnen het verpleeghuis ontstaan waarbij het functioneren en welzijn van de ouderen centraal staat. Niet altijd is verpleegkundige ondersteuning nodig, maar inzet op zelfstandigheid en begeleiding. We leren hierbij van de ontwikkelingen binnen de Gehandicaptenzorg.

Als we ouderen echt centraal stellen is het belangrijk dat we:

- d. Zorg dat ouderen minder snel zorg nodig hebben - Beleg preventie niet in een preventiefonds maar specificeer de verwachtingen, verantwoordelijkheden en financiering per type preventie en maak deze minder vrijblijvend
e. Maak welzijn beter toegankelijk - Stimuleer gemeentes te investeren in welzijn
f. Stel artikel 13 van de Zvw buiten werking voor de wijkverpleging – zo zijn we in staat de toegankelijkheid én keuzevrijheid voldoende te borgen